

IN MEMORIAM

Prof. Dr. Porpáczy Aladár

1938-2024

Emeritus professzor, a mezőgazdasági tudomány doktora, a magyar kertészeti tudomány, a kertészeti oktatás és a bogyógyümölcsűek nemesítésének kiemelkedő egyénisége.

1938-ban született Eszterházában, a mai Fertődön. Korán kapcsolatba került a kertészettel, mivel édesapja az akkori Herczeg Eszterházy Hitbizomány kertészetét, majd a háború után az általa alapított Növénynemesítési és Növénytermesztési Kutató Intézetet vezette. Ilyen kertész családi környezetből nem csoda, hogy Ő is ezt a pályát választotta. Édesanyja kántortanító volt.

1956-ban érettségizett a soproni Berzsenyi Dániel Gimnázium humán tagozatán. Kertészmérnöki diplomáját 1962-ben szerezte meg a budapesti Kertészeti- és Szőlészeti Főiskolán. Pályáját a Balatonboglári Állami Gazdaságban kezdte, gyümölcstermesztési gyakornokként, majd részlegvezető lett. 1964-ben elnyerte a Svéd Királyi Biológiai Társaság ösztöndíját, így két évet töltött el Svédországban az Alnarpi Egyetem Balsgardi Gyümölcstermesztési Kutató Intézetében segédnemesítőként, ahol a ribiszke, köszméte, málna nemesítési programjában, valamint a feketeribiszke termékenyülésbiológiai vizsgálataiban vett részt. Miután hazatért 1966-tól 1992-ig dolgozott a Gyümölcs- és Dísnövénytermesztési Kutató Intézet Fertődi Állomásán tudományos munkatárs, főmunkatárs, igazgató-helyettes, igazgató és főigazgató posztokon. 1968-ban egyetemi doktori, 1975-ben kandidátusi és 1993-ban az MTA mezőgazdaság tudomány doktora fokozatát szerezte meg.

Kutató munkája mellett folyamatosan részt vett a kertészeti felsőoktatásban, ezért 1990-ben a KE címzetes egyetemi tanára lett és részt vett a PhD oktatásban is. 1992-ben a NYME Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán egyetemi tanári kinevezést kapott, egyben a Kertészeti Tanszék vezetésével is megbízták. Két ciklusban a tudományos dékánhelyettesi teendőket is ellátta. Feladata a „Kertészeti termelés” törzstárgy és az ahhoz csatlakozó fakultatív tárgyak oktatása, valamint a PhD képzésben a „Gazdasági növények biotikus és abiotikus rezisztenciája” tárgy oktatása. Folyamatosan részt vett a tudományos utánpótlás nevelésében PhD, habilitációs és MTA DSc cselekmények opponálásában, minősítésében. Szakirodalmi tevékenysége igen jelentős: több mint 180 tudományos dolgozatot írt.

Tudományos érdeklődése a bogyógyümölcsűek fajtakutatására, technológiai elemeik fejlesztésére terjedt ki. Növénynemesítőként 19 új gyümölcsfajta nemesítésében (ebből 2 szabadalmaztatott), illetve honosításában vett részt. Előadásokat tartott külföldi és belföldi tudományos rendezvényeken, 18 országban tett hosszabb-rövidebb tanulmányutat.

Több hazai és nemzetközi tudományos szervezet tagja volt: így az Eucarpia, a Nemzetközi Tudományos Kertészeti Társaság, az MTA Növénynemesítési Bizottság, MTA Kertészeti Bizottság, a Magyar Növénynemesítők Egyesülete stb.. Két szaklapnak - a Hungarian Agricultural Research és az Acta Agronomica Ovariensis – a szerkesztőbizottságában is dolgozott. Tudományos munkássága elismerésül 1976-ban és 1989-ben kiváló munkáért miniszteri kitüntetést, 1993 és 1996-ban Újhelyi, 2006-ban megosztott akadémiai díjat kapott.

Szeged, 2024. július

Matuz János